

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 95

číslo: 36

6. září 2015

Cena: 8 Kč

Kalich na obzoru

Letos v listopadu uplyne 90 let od postavení sboru dr. Karla Farského ve Vysokém nad Jizerou. Na území Libereckého kraje vyrostlo celkem sedm novostaveb sborů ČČS(H). Vysoký sbor byl prvním z nich.

První bohoslužba nově vzniklé církve ve Vysokém se konala v dubnu 1921 na náměstí u mariánského sloupu a sloužil ji sám patriarcha Karel Farský. Státem byla zdejší náboženská obec schválena v r. 1924. Předtím, od 1923, fungovala jako obec filiální, přičleněná k drážkovské náboženské obci. Většinou až z Prahy dojíždějícím duchovním (mezi něž patřil samozřejmě dr. Farský) sloužila i kaple na zámku Navarov, kde se odehrávaly hlavně svatební obřady. S narůstajícím počtem členů církve vyvstala potřeba vlastního svatostánku. Stavbu inicioval dr. Farský a mohla být realizována i díky velkorysému daru katolíka, ministerského předsedy a vysokého rodáka Karla Kramáře. Autorem projektu byl architekt Tomáš Šašek. Jeho původní projekt upravil sám Farský – jednalo se například o navýšení věže a změnu zastřešení. Změnu provedl Antonín Vodseďálek, absolvent gymnázia a budoucí architekt, který vypomáhal na stavbě. Zachovala se jeho vlastní vzpomínka: „Poznal jsem, jak drsná a těžká je ta ruční práce na stavbě a uvítal jsem tudíž s radostí, když stavitel Březák mě pozval do své boudy na stavbě a dotazoval se mne, zdali bych svedl provést návrh řešení nástavby kostelní věže. Souhlasil jsem s nabídkou, i když moje projekční zkušenosti do té doby nebyly pražádné, vždyť jsem ještě k vysokému učení technickému ještě ani nepřivoněl. Utěšoval jsem se nadějí, že při nezdaru díla úkolu se ujme profesionál... A tak, nesměle, s žádnými zkušenostmi, jediné kreslířským talentem a citem než čím jiným – snad s trochou drzosti – jsem provedl náskry, podle kterých se pak provedla nástavba věže nad původní betonovou římsou. Zvlášť jsem ještě po realizaci kreslil návrh 3 m vysokého kalicha v dohodě s tesařem starším Francem, který pak vlastní konstrukci ve dřevě provedl se svým synem.“

Náboženská obec Církve československé husitské ve Vysokém nad Jizerou vás v neděli 6. září srdečně zve na oslavu 90. výročí otevření sboru Karla Farského za účasti patriarchy ThDr. Tomáše Butty, ThD., královéhradeckého biskupa Mgr. Pavla Pechance a dalších hostů.

Program:

- 14 h: Slavnostní bohoslužba
- 16 h: Koncert pěveckého sboru Jizerka ze Semil, sbormistři Nadia Ladkany a Marek Müller
- 17.30 h: Obrázky z dějin Církve československé husitské, vyprávění Mgr. D. Frýdla nejen o historii sboru ve Vysokém n. J. Připraveno bude také občerstvení, během akce možnost prohlídky Pamětní síně dr. Karla Farského. Projekt je podpořen z Fondu rozvoje DR Královéhradecké diecéze.

Pozvání do Tábora

Kulturní střediska v Sezimově Ústí a v Táboře společně s naší náboženskou obcí v Táboře vyhlásily výtvarnou soutěž pro zdejší školy pod názvem MISTR JAN HUS.

Děti odevzdaly celkem 80 prací, z nichž pětičlenná porota z výtvarníků, učitelů a farářky musela vybrat nejzdařilejší. Práce pak rozdělila do dvou věkových skupin a kromě prvních tří cen udělila také v každé skupině zvláštní ocenění. Odměnou byly „maxidorty“, které cukráři vyzdobili kalichem, Bibli a nápisem „Mistr Jan Hus - 600 let“. Kromě toho naše náboženská obec přidala knihy o Husovi, čokoládové medaile pro všechny účastníky a víkendový pobyt v Železně Rudě pro vítěze společně s rodiči. Všichni účastníci obdrželi také volné vstupenky na programy k uctění Mistra Jana o jeho svátku 6. července konané v Táboře a na Kozím Hrádku.

Výstava obrázků výtvarné soutěže je chápána jako putovní. Během června měla své místo v Sezimově Ústí, pak šest neděl v našem sboru Božích bojovníků a nyní se přesouvá do prostoru tábořské knihovny. Tam se dočká slavnostních „Táborských setkání“, které letos budou od pátku 11. do neděle 13. září.

Do jejich rámce zapadá i koncert souboru „Matoška“, který se uskuteční v našem sboru v sobotu 12. září od 17 hodin a na něj pak naváže ekumenická bohoslužba, při níž bude kazatelem farář Holger Müller z Kostnice. Deset dní nato, ve středu 23. září, bude v našem sboru v Táboře od 17 hodin přednáška dr. Martina Chadimy „Od M. J. Husa k Jeronýmovi Pražskému“. Jste srdečně zváni na všechny akce.

Rada starších Tábor

Dokumentace vysokého sboru, arch. Tomáš Šašek, Ústřední archiv ČČSH

Jan Hus - cesty pravdy

Kulturněhistorické muzeum ve františkánském klášteře v Žitavě pořádá až do 8. listopadu výstavu „JAN HUS – CESTY PRAVDY“.

Otevřeno je od úterý do neděle od 10 do 17 h. Doprovodné akce:

26. 9. Exkurze po husitských kostelech, 9. 10. Dlouhá noc se zahájením výstavy „Velký poklad pražských knih“, 30. 10. Žitavská kulturní noc, 8. 11. Dernisáž. Unikátní rukopisy a tisky z archivu Jednoty bratrské v Ochránově a z knihovny Ch. Weise v Žitavě nabízejí společně s uměleckými díly, vyobrazeními, zbraněmi, mincemi a medailemi, modely a symbolickými upomínkovými

předměty fascinující obraz doby husitské a odkaz Jana Husa současnosti. Vedle ještě dosud nikdy nezveřejněných exponátů z žitavských sbírek zde budou představeny i vzácné zápůjčky z muzeí, knihoven a archivů z regionu. Do tématu vás uvede putovní výstava „Jan Hus v roce 1415 a po 600 letech“, kterou připravily společně Husitské muzeum v Táboře, Husova muzejní společnost v Praze a Husův dům v Kostnici. Od 9. října můžete navštívit další doplňující výstavu „Velký poklad pražských knih“ v rámci mezinárodního výstavního projektu „10 zastavení k středoevropské kniž-

ní malbě z 15. stol.“ Misály v knihovně Ch. Weise patří mezi nejceněnější poklady Žitavy. Ze šesti svazků z 15. století pocházejí čtyři z Prahy. Tyto sem byly převezeny do bezpečí v roce 1421 vysokými církevními představiteli, kteří v té době přechali před husity na hrad Ojvín a do Žitavy, a zůstaly zde až dodnes. Rukopisy, vytvořené pro bohoslužebné účely, vznikaly v Praze za doby života Jana Husa. Jeden ze svazků již nemohl být před útekem dokončen, a umožňuje nám tak pohled na ilustrátorovu práci. Se svou bohatou obrazovou výzdobou patří tzv. „Žitavské misály“ mezi mistrovská díla středoevropské knižní malby. **red** (Plakát s pozvánkou do žitavského muzea naleznete na straně 4)

VD

Miroslav Matouš: Vyznání

Dokud jsem tě nezahlédl,
nebeský ohni,
chvěl jsem se o svíce,
vykřesanou jiskru,
o slunce za mračny
a za obzorem.

Dokud jsem se tě nedotkl,
nezemská pevnino,
strach vzlínal zdmi,
chatrčí, ostrůvkem,
člunem i vesly,
hozeným lanem záchrany.

Dokud jsem tě neokusil,
zdroji hlubin,
o studnu jsem se bál,
o sloupec vody v ní,
čistotu pramene,
rosu na květech.

Když jsi mě uchopil,
ty v Bohu jediný,
pominula úzkost
z nejistoty prostoru,
z listů opadavého času,
slabosti hmoty a síly.
Drž mne a naplňuj, Pane.

Kalendář Blahoslav 2016

Probíhá uzávěrka objednávek kalendáře „BLAHOŠLAV 2016“. Tradiční kalendář pro následující rok připravila Brněnská diecéze. Objednávku můžete v prodejně Blahoslav vyřídit telefonicky (220 398 117 či 724 141 646), e-mailem: (prodejna.blahoslav@ccsh.cz) nebo také písemně (prodejna Blahoslav, Wucherlova 5, 166 26 Praha 6 - Dejvice). Pro správné doručení zásilky prosím uveďte, na jaké náboženské obce fakturovat a na jakou adresu zásilku poslat. Kalendář je nutno objednat obratem. **redakce**

O Pavlovi v České televizi

Někteří z vás jistě znají anglického herce Davida Sucheta díky jeho seriálové roli detektiva Herkula Poirota. Tento herec konvertoval v osmdesátých letech ke křesťanství pod vlivem mocného dojmu z četby Pavlova listu Římanům, jak přiznává. Nyní se splnil jeho herecký sen: natočil dvoudílný snímek o životě a díle apoštola národů. První díl jsme měli možnost vidět před nedávnem v televizi. Skutečnost takové premiéry nás inspiruje k zopakování si několika postřehů ze života muže, který je považován za jednoho z tvůrců světové kultury.

Židy doby Ježíšovy můžeme z jazykového a kulturního hlediska rozdělit do dvou skupin. Jednu skupinu představuje palestinské židovstvo s aramejským, případně hebrejským jazykem a koncentrovanou mojišskou tradicí. Druhou skupinu představuje židovstvo diasporické, žijící v rozptýlení mezi pohany. Jejich jazykem byla řečtina, tehdejší všeobecně užívaný jazyk kolem Středomořího moře. Jejich kulturou byla také mojišská tradice, ovšem poznamenaná pozdně řeckým vlivem. Pavel se pohyboval ve sféře obou kultur. Narodil se v Tarsu, významném městě střední části dnešního jižního Turecka, byl tedy diasporickým Židem. Když šel studovat - řečeno dnešním jazykem - na jeruzalémskou univerzitu a poslouchal přednášky proslulého farizeje Gamaliela, osvojil si palestinskou kulturu.

To mělo vliv na jeho kázání. Když zvěstoval víru v Krista, promlouval k diasporickým Židům, ale především k maloasijským pohanům řecky, ale myslel řecky i hebrejsky, jak mu to dal jeho původ a vzdělání. V čem byl rozdílný?

Představme si skupinu dam, sedících v kavárně u kávy a zákusku a debatujících o manželské věrnosti svých mužů. Slova se ujme jedna z dam a prohlásí: „Já jsem nikdy nechápala žárlivost některých manželek. Od té doby, co jsem se vdala, jsem svému muži bezvýhradně důvěřovala. Kdybyste se mne zeptaly proč, neuměla bych odpovědět. Jsem prostě tak založená, odevzdat se nejen tělem, ale i duši.“ Postoj této ženy odpovídá hebrejsky chápané víře, důvěryplnému odevzdání se Hospodinu.

Nyní se ujala slova jiná dáma. „Můj manžel je přírodovědec a tráví mnoho času ve své laboratoři. Nezanedbává však rodinu, věnuje se příkladně našemu nejstaršímu synu a chce, aby pokračoval v jeho práci. Když sečtu dobu, kterou tráví v laboratoři s dobou, kterou věnuje své rodině, nedovedu si představit, že by si našel čas na nějaké romantické dobrodružství.“

Postoj této ženy odpovídá řecky chápané víře, která své přesvědčení odůvodňuje. Když Pavel mluvil o víře, myslel tím vlivem svých jeruzalémských studií naprostou důvěru a věrnost Kristu, založenou u něho na damašském zjevení. Když ho lidé poslouchali, mysleli vlivem helénistického prostředí, ve kterém žili, na důvody víry v Krista, což Pavel dobře chápal, protože sám v helénistickém prostředí vyrostl. A tak se u svých posluchačů obracel jednak na jejich rozum a dokazoval hlásanou víru, jednak na jejich vůli a vychovával je k životu z víry. Od svých posluchačů chtěl, aby dokázali říci „vím komu jsem uvěřil,“ ale zároveň „žije ve mně Kristus.“

Vratme se ještě jednou k anglickému herci, který ztvárnil postavu apoštola národů. Představte si církevního představitele, který bude v České televizi přednášet o životě a díle sv. Pavla. Vedle něho si představte proslulého detektiva v roli téhož apoštola. Navíc vám televize prozradí, že herec neodvádí pouze profesionální práci, nýbrž touto rolí splňuje vroucí přání odvděčit se svému duchovnímu vůdci. Položme si otázku: kdo z obou mužů by měl větší šanci zaujmout diváka České televize, kterému apoštol národů Pavel vlastně dosud nic neřikal?

Promluva Mons. P. Jiřího Skoblíka v kostele sv. Benedikta v červenci 2015

Z kazatelského plánu

Patnáctá neděle po svatém Duchu

Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí Hospodinův zákon. ŽALM 119,1

První čtení: Izajáš 35,4-7a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (IV):

1. Abychom podle zděděné víry každého dne žili a navzájem si odpouštěli, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom po chlebu z nebe a kalichu spásy toužili a za ně děkovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, ty dokážeš změnit nemoc ve zdraví a smrt v život. Otevři nás uzdravující síle své přítomnosti a pomoz nám důvěřovat ve tvá zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení (varianta I): Jakubův 2,1-5

Druhé čtení (varianta II): Jakubův 2,14-18

Evangelium: Marek 7,24-37

Verše k obětování: Žalm 119,145-146

Verš k požehnání: Matouš 4,23

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, tvé Slovo a svátosti nám jsou pokrmem a životem. Dej, ať všichni, kdo sdílejí svaté dary chleba a kalicha, nesou dobré ovoce ke tvé cti a slávě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 3, 32, 46, 52, 59, 76, 196, 293, 301, 305

Zamyšlení nad Desaterem

(Pokračování zamyšlení bratra Pavla Hýbla)

5. PŘIKÁZÁNÍ

NESESMILNÍŠ

Slyšíme-li šesté přikázání, pravděpodobně si vzpomeneme, jak jsme jako děti slyšeli, že nemáme mluvit sprostá slova nebo se dívat na neslušné obrázky, filmy a časopisy. A když jsme vyrostli, tak nám za slovy tohoto přikázání zněla výzva nežít sexuálně s partnerem před svatbou, nebýt nevěrní v manželství apod. Ale už méně hloubáme nad tím, proč tomu tak je? Proč nemáme dělat tyto věci? Začneme úctou k vlastnímu tělu. K tělu máme mít úctu, protože Hospodin sám vzal na sebe lidské tělo, a tím ho posvětil. Apoštol Pavel nám v 1. Kor 3,16-17 připomíná: „Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy.“ Pokud jde o to, abychom se nedívali na nevhodné obrázky, pornofilmy apod., je vhodné si uvědomit, že bychom asi nesouhlasili s tím, aby se na veřejnosti ukazovaly moje intimní fotografie či fotografie mých blízkých – manželky, dcery, matky. Pokud mluvíme o ženách, musíme si uvědomit, že každá taková odhalená žena je něčí dcerou, někdy matkou či manželkou. Můžeme

samozřejmě namítnout, že to dělá dobrovolně, často za peníze a že s tím souhlasila. Ale takové ženy jsou většinou na nízké intelektuální a mravní úrovni a měli bychom spíše hledat způsob, jak jim pomoci se napravit, a ne jejich slabost zneužívat.

Pokud se zaměříme na otázku předmanželské čistoty, většinou podléháme názoru, že církev a Bůh sám jsou proti sexualitě. To je však velký omyl! V Písmu se mnohé texty týkají oblasti sexuality. Patrně nejnámější biblickou knihou na toto téma je Píseň písní. Bůh není proti sexualitě, ale vede nás k tomu, abychom jí dávali její pravé místo, protože tělem vyjadřují to, co cítím vevnitř, v srdci. Tělem muž a žena vyjadřují vzájemné naprosté odevzdání a přijetí a je mimořádně důležité, aby to tak bylo i v jejich nitru. Při svatebním obřadu snoubenci říkají před knězem a svědky slib, který mají naplnit v manželství a vyjádřit ho také vzájemným tělesným odevzdáním. Pokud se však toto děje mimo manželství, v období vzájemného poznávání, je tam možnost, že vztah často skončí rozchodem. Kolik bolestí, trápení a pláče pak prožívá například dívka, která své odevzdání myslela vážně, ale chlapec ji jen „vyzkoušel“. Mnohdy to tak i mezi mládeží slyšíme: Musíme si vyzkoušet, jaký je ten

druhý i v této oblasti, jestli mi bude vyhovovat „v posteli“. Domnívám se, že tento postoj ukazuje, na čem ten, kdo takto mluví, svůj plytký vztah s druhým staví – když mu to nebude vyhovovat, tak si prostě najde někoho jiného. Někde jsem četl, že s předmanželským soužitím je to podobné jako s jablkem v zahrádě či sadě. Když jablko utrhnou předčasně jako nezralé, bude kyselé či dokonce hořké, avšak když si je vezmu ve správném čase, když dozrálo a je plné slunce, tak si na něm pochutnám a obcerstvim se. Zdrženlivost je navíc velkou zkouškou sebeovládání, obětí a lásky, která je trpělivá a dokáže čekat.

„Slyšeli jste, že bylo řečeno: Nezcizoložíš. Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.“ (Mat 5,27-28). Kristus připomíná, že hřích má své příčiny, že zcizoložství začíná už nečistým pohledem a tím, že chce mít druhého jen pro sebe...

Jak je vidět, i toto přikázání zahrnuje velké množství oblastí života. Nebylo zde hovořeno o antikoncepci, o problematice celibátu. Závěrem je možno říci, že Hospodin nás chce vést k tomu, abychom si sebe vážili, respektovali a měli v úctě druhého člověka a přistupovali k tělu a sexualitě s úctou. A také, abychom jí dali pravé místo, aby mohla být pro náš život jako dobré ovoce, které nás obcerstvuje a posiluje. **-ph-**

Nad Písmem

ZBAV NÁS OD ZLÉHO Mk 7,24-37

„...Prosila ho, aby vyhnal zlého ducha z její dcery.“ Mk 7,26

Žijeme v době, kdy jsou démoni a zlí duchové oblíbeným námětem filmů, románů a různých bulvárních záhadologických plátků, nikoliv však respektovaným tématem rozhovorů mezi teology, duchovními nebo laiky. Přitom ještě před necelými dvěma staletími si jen málokterí křesťané kladli otázku, zda Satan a říše zlých duchů skutečně existuje. Nicméně navzdory jasnému svědectví Písma na toto téma, se dnes většina kazatelů vyjadřuje s rozpaky, velmi opatrně nebo dokonce skepticky k otázce, zda máme brát příběhy lidí sužovaných demony vážně. Je nám vysvětlováno, že lidé v Ježíšově době věřili na temné síly, podobně jako mnozí pověřiví lidé dnes. A jelikož se Ježíš do této primitivní kultury narodil, přijal prý její pověřivé názory a smýšlení. V těch dobách si lidé například mysleli, že epilepsii způsobuje démon, nebo že bláznivý člověk je posedlý, protože jiné vysvětlení prostě tehdy neměli. Proto mnoho dnešních komentátorů evangelia upřednostňuje přirozená psychologická vysvětlení a věří, že tomuto chování rozumíme dnes lépe než lidé Ježíšovy doby. Jenže v našem evangelijním příběhu jednoznačně pozorujeme, že Ježíš velmi jasně rozlišoval v různých příčinách obtíží, se kterými se na něho lidé obraceli s prosbou o pomoc. Jeho diagnózy byly přesné a v jeho „klasifikaci nemocí“ nechyběl ani název posedlost. Proto

je na základě této biblické pravdy důležité brát tuto možnost v rozlišování příčin lidských obtíží v potaz i dnes.

Často se vedou diskuse o tom, jaká je úloha církve dnes. Charita? Kultura? Vzdělávání? Jako doprovodné programy jistě ano, ale našim základním a jedinečným posláním, které nás odlišuje od ostatních světských institucí a společenství je stále totéž – poznali jsme skutečného Boha a pravdu o světě, a proto máme především hlásat, že tu nic není náhodou, že existuje Někdo, kdo vše stvořil a udržuje v chodu, ale také se nesmíme ostýchat říkat, že svět byl původně dobrý, ale existuje někdo, kdo zásadně narušil původní harmonii a o její narušování usiluje dodnes. A hlavně – máme hlásat, že i přes všechna tato negativa je tu Někdo, kdo svět a vše

Pane Ježíši, jestliže bylo na naší duši, na našem těle, na naší práci nebo na naší rodině spácháno zlo, pro své milosrdenství a pro svou moc učiň, abychom od tohoto okamžiku mohli opět požívat plné milosti, plného zdraví a dokonale jednoty s vůlí Nejvyššího. Prosíme tě o to, Ježíši, pro tvé zásluhy, pro tvou drahocennou krev prolitou za nás na kříži. Amen.

špatně v něm přemohl svým životem a svoji obětí na Golgotě.

Ježíš zvitčel, přesto ale pro náš věk stále platí slova z 1. epistolý Petrovy, kde se píše: „...mějte se na pozoru! Váš protivník ďábel chodí kolem jako řvoucí lev a hledá kořist“ (NBK). Aniž si to v našich běžných denních životech uvědomujeme, všude kolem nás probíhá duchovní boj. To není žádná metafora, ale pravda Písma

a skutečná realita probíhající často za oponou našeho vnímání. Ďábel není pouze jakýmsi filosofickým principem zla, ale existující duchovní entitou, která nás nenávidí a chce nás zničit – řečeno zcela otevřeně.

Může se zdát, že toto téma je dnes ve společnosti tabu, ale když jsem o něm postupně začal s lidmi hovořit, divil jsem se, kolik prazvláštních příběhů jsem vyslechl. A mnozí byli rádi, že si o svých podivných zkušenostech mohou pohovořit s někým z církve zcela otevřeně. A jak by taky ne. Vždyť právě i tato služba má být tím, co nás činí jedinečnými, protože svět jí nemůže rozumět, přestože ji mnozí lidé nutně potřebují a vyhledávají. A pokud nenajdou odpovědi, porozumění a pomoc v církvi, jdou hledat jinam, což jim způsobí ještě větší potíže, protože různí esoterici a okultisté je do duchovních problémů ještě více zatáhnou, a viděno

i z druhého spektra, psychiatři je zase šmahem zařadí mezi bláznů. Jedno ani druhé lidem postiženým zlým duchem nepomůže. Zde je tedy prostor pro naše působení a naši pomoc.

Na závěr je však třeba zdůraznit, že Bible nám neříká, abychom ďábla viděli za každým rohem nebo abychom z něho měli přehnaný strach, jelikož právě Písmo nás ujišťuje, že Satanovi můžeme čelit silni ve víře. Mnohem více se máme bát hříchu, protože když bojujeme s hříchem, bojujeme s ďáblem. Proto tedy buďme stále bdělí, ale ne přehnaně bojácni. Pán Ježíš Kristus přemohl hřích a porazil Zlého – i toto je evangelium, které smíme a dokonce musíme hlásat okolnímu světu. Amen. **Aleš Toman**

Z NÁZORŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

Proč mlčíme a čeho se bojíme

(Reakce na článek „Pochod gayů“ od br. biskupa Jana Hradila)

Byl bych velice rád, kdyby se v naší církvi konečně pohnula poklidná hladina v otázce oficiálního, a hlavně praktického postoje ČČSH k homosexuálně orientovaným lidem, a také ještě palčivější otázce, která s tím přímo souvisí, zda může být duchovním ČČSH kněz, který žije v oficiálním homosexuálním vztahu – svazku. V současné legislativě jde o tzv. registraci, která se provádí na krajských úřadech. Snad moje reakce na článek slovenského biskupa Jana Hradila rozproudí diskusi ohledně jevů, které jsou součástí života naší společnosti, lidí žijících kolem nás, zejména nedlouho poté, kdy se v Praze konal tzv. „Prague Pride“, jehož součástí byl „Pochod hrdsti“. Otázka mě zajímá a chci o ní diskutovat též jako člen sociálně-etické komise při Ústřední radě ČČSH. Chci pomoci tomu, aby naše církev přesně definovala svůj postoj k této problematice, a to veřejně, prakticky, nejen teoreticky.

Stanovisko na toto téma se nachází ve sněmovních dokumentech církve, „Slovo ČČSH k sociální etice“ (Pozn. redakce: tento pracovní text však nebyl sněmem schválen), kde se mimo jiné uvádí, že homosexualita: „je celoživotní neměnný a nezvolený stav, charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví... Sexuální styk mezi osobami stejného pohlaví je přirozený pro osoby, které jsou homosexuální svojí vrozenou orientací... Homosexualita sama o sobě není hříchem, neboť část našich bližních ji má vrozenou. Hřích a vina jsou tam, kde je možnost volby. Praktikování pohlavního styku s osobou stejného pohlaví je hříchem, dopouští-li se této sexuální aktivity člověk heterosexuální. Člověk, který se narodil jako homosexuál, si svoji sexuální orientaci nezvolil, ale vůli, jak s ní ve svém životě naloží. Vybírá mezi alternativou celibátu a pokusem o vytvoření vztahu s partnerem stejného pohlaví. Z našich hledisek žádná možnost není hříchem. Hříchem je i v těchto vztazích promiskuita, násilí, pohlavní nezodpovědnost a odloučení pohlavního života od hlubokého partnerského vztahu. Pokud se partneri stejného pohlaví rozhodnou vybudovat a sdílet spolu domov, je důležité, aby převzali zodpovědnost za svůj i partnerův život a žili v souladu s příkázáním lásky k Bohu, bližnímu i sobě... Lidské poznání včetně poznání vědeckého je nedokonalé. Neznáme dobře Boží vůli a nemůžeme odsoudit něco, s čím se člověk s Božím vědomím narodil.

Lidé homosexuálové mají plni právo být přijímáni v křesťanské lásce a úctě stejně jako lidé heterosexuální.“

Tolik stanovisko naší církve v rovině teoretické. Ale jak je tomu doopravdy? Proč naše církev mlčí? Proč naši duchovní nevědí, jak mají s tímto problémem nakládat a pastoračně pracovat? Proč lidé homosexuálně orientovaní nevědí, že pokud jsou nebo chtějí být křesťany a v jiných církvích se jim tato možnost nenabízí, můžou být s láskou přijímáni do lůna ČČSH, kde nebudou osočováni, uráženi, ponižováni a vysmíváni, kde se jich nebudou stranit, ale kde naopak můžou sdílet nefalšované církevní společenství lásky a úcty, kde můžou najít svůj přechodný domov na společné cestě za Pánem Ježíšem Kristem do jeho království?

Nereprezentujeme veřejně toto stanovisko, neboť se bojíme, co o nás řeknou druzí a my bychom v přímé konfrontaci ztratili dech, nebo se styděli? Myslím, že Českobratrská církev evangelická se k tomuto tématu dávno postavila čelem a udělala dobře; stejně jako luterské církve v Nizozemsku, Německu či USA, kde na tento „problém“ nenazírají jako na problém a tuto věc mají již „za sebou“. Stejně tak se k pozitivnímu stanovisku ohledně homosexuálních svazků dokonce i s církevním pozhledáním přidala i Anglikánská církev. Vzpomenou i nedávne většinově pozitivní vyjádření občanů v referendu konaném v nekatolické krajině světa, jakou je Irsko. Prosim, neutvrzujte mě v přesvědčení, že pokud jsou naše ústa plná slov o lásce k bližnímu, jsou myšlena příliš farižejsky a pokrytecky. A také se nabízí otázka, proč vlastně na homosexualitu chceme nahlížet jako na „etický problém“ dnešní doby, když je to Boží vůle u některých lidí, jak to prezentujeme ve sněmovním dokumentu církve, když máme milovat svého bližního jako sebe sama, a dokonce máme jít ještě dál, milovat i nepřítel, a když každý má stejné právo na svobodný, plnohodnotný, naplněný život v rovině duchovní, tělesné a společenské.

Vidím tu i rozměr misijní, evangelizační a pastorační. Nezpronevěřuje se, v souvislosti s načatým tématem, naše církev tomu, co stojí v jejich Základech víry, v ot. 42: Co věříme o ČČSH?: „že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a beznaději, a aby usilovala o Boží církev bez poskvrny a vrásky.“ Na závěr tedy kladu stejnou otázku: Proč mlčíme, proč a čeho se bojíme? Mlčet je horší, než se špatně rozhodnout či odpovědět. **J. B. K. Lauko**

Z vyjádření Ústřední rady ČČSH k homosexualitě z roku 2006 (Usnesení 1.8/74 z 11. 11. 2006)

- Jedná se o intimní vztahy, a tudíž mají zůstat na této úrovni. Zveřejňování budiž střízlivé, věcné, bez afektu, nelze z toho dělat exhibici.
- Homosexuálové mají právo, jde-li o věřící lidi, přijímat svátosti kromě manželství. V případě přijetí svátosti svěcení kněžstva jde o odpovědnost a pastorační povinnost příslušného biskupa.
- Uzavřít registrované partnerství lze pouze před státními orgány, nikoliv v církvi – při žádném církevním obřadu. Pro všechny duchovní je závazným dokumentem pro konání svátostí a obřadů pouze Agenda ČČSH, schválená sněmem a vydaná v roce 2006.

Tomáš Procházka: Střední cesta podobojí

Pokračování z minulého čísla

VI. Střední cesta utrakvismu

V umírněnosti byla utrakvistická tradice 16. století podobná anglikánské a erasmovské. Neřídila se však ani exkomunikačními bulami, vydanými na Luthera 1521; to jí příliš připomínalo jednání kurie s Husem. Naopak se dokonce utrakvisté zasačili o vydávání luteránských spisů v Čechách, stejně jako o podporu některých spřízněných biskupů, obcujících s Římem. Tato náboženská snášenlivost však oslabovala vlastní doktrinární základnu utrakvistů a byla historiky neprávem považována za bezduché lavírování. Tato mírová koexistence měla kořeny jednak v Kompaktátech (1436), jednak v Kutnohorském míru (1485), kterážto ustanovení zakazovala vzájemné napadání a obviňování z kacířství. Navíc, česká vyšší šlechta podjednou se zdráhala podřídit římské kurii, protože držela nezákonně přivlastněný církevní majetek a politický systém kompaktát rušil přímou papežskou jurisdikci nad Čechami. Na institucionální úrovni

obě konzistoře spolupracovaly např. v hodnocení náboženské literatury a sdílely předtridentské bohoslužebné knihy. Platnost utrakvistické liturgie a svátostí závisela na kněžích kanonicky vysvěcených římskými biskupy, většinou italskými. Církev podobojí sledovala tradiční římský liturgický rok, měla 7 svátostí uznávaných Římem, stejný cyklus svátku svatých, zádušní mše, sloužilo se česky i latinsky, utrakvistický misál z roku 1483 byl téměř totožný s misálem pražským z roku 1503 sub una, jen měl starobylejší formulace (Holeton). Utrakvisté trvali na tradiční apoštolské posloupnosti a teologickém vzdělání, které poskytovala pražská artistická fakulta. Mezi 1539-1555 bylo v Benátkách vysvěceno 170 kněží podobojí a kolem 30 jich přešlo z církve podjednou. Českého biskupa podobojí se nepodařilo zajistit, neboť utrakvisté vytrvale odmítali římskou jurisdikci (právní pravomoc), uznávali u biskupů pouze ministerium (služba svátostná) a magisterium (služba učitelská). Co se týče magisteria, uznávali jej i v učeních mimobiblických,

pokud neodporovalo Písmu (křest nemluvnat).

Toto pojetí episkopátu bylo podobné Marsiliu z Padovy či Thomasi Morovi. Utrakvisté se např. zřekli kněžské imunity před světskými soudy. Administrativní jurisdikční moc spočívající v kněžstvu a vykonávaná konsistoří nahrazovala římskou církevní hierarchii (apostolica sedes gratia) systémem sacerdotálního, čili kněžské demokracie. Někteří administrátoři čelili obvinění z kryptoluteránství, ale byla v tom spíše politika Říma (taktika dávání slibů a ústupků, které se nemínily dodržovat, viz kompaktáta), cituje David Juana de Palomar, vyjednaváče basilejského sněmu: „Čechové jsou národ plachý a bezuzdný, zdráhající se vstoupit do ovčince církve. Je proto nutno jednat s nimi chytrostí a dobrou lstí, jako s koněm a mezkem, když se krotí. Nutno je s nimi jednatí vlídně, pokud by neměli na krku ohlávky.“ Na druhé straně zase platilo: „Lhát nunciiovi se nezapovídá, nikdy se však nesmí dát při lži přistihnout.“

Pokračování příště

Husův areopág - skutečné důvody upálení Mistra Jana Husa

Když v březnu 1415 uprchl z Kostnice hanebný papež Jan XXIII., koncil se brzy poté prohlásil kompetentním rozhodovat ve věcech víry a mravů. Počátkem dubna Zikmund veřejně anuloval všechny své ochranné glejty, které vydal těm, které si pozval „na kobereček“ do Kostnice. Od této chvíle bylo jasné, že dny Mistra Jana Husa jsou sečteny. Za co však Husa odsoudit? Český reformátor vynikal svatostí osobního života; od chvíle, kdy přijel do Kostnice, nebyl žádný z jeho nepřátel schopen obvinít jej z čehokoliv nemravného. Jan Hus byl v jídle i pití střídavý, nekonzumoval krásy dívek a paní, neodíral věřící, chudým a svým studentům pomáhal, jak mohl. I proto byl dlouhodobě napadán z viklefismu, tedy z učení anglického reformátora Johna Wycliffa. V Kostnici Jana obvinili z držení desítek wycliffských bludů. Které byly ty hlavní? John Wycliff hlásal, že smrtelný hřích devaluje úřad duchovní i světský. Kněz ve smrtelném hříchu neslouží mši svatou, celý úkon je neplatný. Panovník ve smrtelném hříchu přestává být panovníkem a není nutné jej poslouchat. Co by znamenala aplikace těchto tezí na středověkou společnost? Chaos, anarchii, rozvrat. Jan Hus byl z držení tohoto bludu obviněn a jakkoli se mu podařilo vyvrátit, že by držel doslovně wycliffskou tezi tohoto typu, zůstalo na něm ležet podezření, že ve svém srdci ve Wycliffův eklesiologický blud věří. Další z vadných článků Wycliffových napadal středověké učení o svátosti eucharistie. Zatímco oficiální nauka se nazývala transsubstanciace (proměna chleba a vína v tělo a krev Páně), učil Wycliff o remanenci (v chlebu a vínu zůstává zachována materiální podstata chleba a vína a k nim „přistupují“

tělo a krev Páně). Zatímco pro nás je toto dohadování slovíčkařením, ve středověku mohla záměna jednoho teologického slova za druhé znamenat smrt na hranici pro toho, kdo se záměny dopustil. Z wycliffovské remanence byl obviněn i Mistr Jan. Opět marně protestuje, že tomu tak není. Našlo se dostatek falešných svědků, kteří tvrdili, že jej slyšeli remanentní blud hlásat dokonce i z kazatelny v kapli Betlémské!

Další z obvinění se vztahovalo ke složitému učení o předurčení (predestinace). Již sv. Augustin věřil, že vše, co se týká člověka, musí být nějakým způsobem předurčeno samotným Stvořitelem. Augustinus (z. 430) byl odkojen řeckou filozofií a neuměl si představit, že by se cokoliv mohlo dít bez přímé Boží vůle. Ovšem v určitých otázkách logika narážela na své meze. Jistě budeme souhlasit, že Bůh-Stvořitel ví, kdy tento svět (jeho stvoření) skončí. Jistě ví, kolik lidí se do konce světa narodí, zná jejich jména i osudy. Z hlediska logiky se nabízí teze, že pokud Bůh jako Stvořitel zná náš posmrtný „osud“, tak jej sám předurčuje již na počátku stvoření. To by ovšem odporovalo křesťanské víře ve svobodu lidské vůle. Proto již Augustin tvrdil, že Bůh zná osud každého člověka, ale nepředurčuje jej, tudíž nedevaluje svojí vůli vůli jedince. Ten se vposledku sám rozhoduje, zdali se přikloní k dobru či ke zlu! Jan Hus byl obviněn, že své učení o předurčení wycliffovsky přehnal. Ty, co byli aktuálně ve smrtelném hříchu (kradli, smílili, zabíjeli) měl Hus vnímat jako zavržené; naopak ty, co byli ve stavu poslušnosti, pokory a nedopouštěli se smrtelných hříchů, vnímal jako ke spasení předurčené. Podle Husových soudců se dokonce on sám vnímal jako vůdce těch-

to pražských „svatých“ a sám sebe měl prohlašovat za „čtvrtou osobu svaté Trojice“. Jan Hus marně namítal, že tomu tak není. Z jeho učení je zřejmé, že i toto obvinění bylo nespravedlivé a falešné.

Výše zmíněné teologické důvody doplnila obvinění Jana Husa z pýchy (odmítl odvolat před dvěma sty přítomnými koncilianty), neposlušnosti (nedostavil se do Říma, kam byl již v minulosti předvolán) a zatvrzelosti (odmítl všechna obvinění a trval na tom, aby jej usvědčili z jeho knih či přímo z Písma svatého).

Koncil se rozhodl, že právě na českém knězi, bývalém rektoru pražské univerzity a oblíbeném kazateli (a karateli) demonstruje svoji moc soudit v otázkách věroučných, a to i bez přítomnosti „svatého otce“, papeže. Jakkoli důvody, které koncilianty vedly k podobným úvahám, mohou být pochopitelné z hlediska „vyšších zájmů“, zůstává odsouzení Jana Husa zavržením hodným činem a jedním z řady případů selhání církve „svaté“. Jan Hus zemřel jako hluboce věřící a mravně čistý muž.

Martin Chadima

To mně mí rodičové povídali...

V rámci tradičního podzimního semináře historické společnosti Veritas si tentokrát můžete poslechnout přednášku Petra Melmuka, ThD., odborného asistenta na Husitské teologické fakultě UK. Promluví na téma „To mně mí rodičové povídali, že (ta víra) od Mistra Husa pochází“. Seminář se koná v sobotu 17. října v 10 h v Pardubicích, v sálku na faře ČCE ve Sladkovského ul. 638. Všichni jste srdečně zváni. **red**

ZPRÁVY

JAN HUS

WEGE DER WAHRHEIT CESTY PRAVDY

Růže z Granady

NO CČSH Karlín a Dialog na cestě ve spolupráci s Městskou částí Praha 8 pořádá oblíbený přednáškový cyklus **SETKÁNÍ TŘETÍHO VĚKU**.

Tentokrát se podíváme na jih Španělska do Andalusié - významného historického území, které leží při pobřeží Středozemního moře a Atlant-

ského oceánu. Andalusié je známá nádhernou maurskou architekturou. Navštívíme místa, kudy kráčely dějiny Evropy: metropoli Andalusié Seville s jejími věžemi, nádhernou provincií Granadu s palácem Alhambrou, projdeme branami Córdoba a prohlédneme si zdejší mešitu. O těchto a dalších zajímavých mís-

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UZDRAVENÍ HLUCHONĚMÉHO

Najděte pět rozdílů mezi dvěma obrázky.

Jana Krajčířková

Řešení z minulého čísla: Člověka znesvěcuje vše zlé, co z něj vychází. Správné odpovědi ze str. 1 o vysokém projektu arch. Šaška: b/, d/, g/

tech bude vyprávět RNDr. Markéta Hlasivcová. Fotografie, zajímavosti ze života významných osobností španělské a evropské historie, ukázky dobových textů i vlastní poezie autorů - to vše bude součástí této přednášky (29. září v 15 h, Vítkova 13, zasedací místnost náboženské obce Karlín, Praha 8), www.praha8.cz, www.husiti.cz, www.dialognaceste.cz.
MH

Dary Země očima dětí

Ekologická sekce ČKA zve na výstavu dětských kreseb zaměřených k tématu „Dary Země“, která bude uspořádána v září 2015 v Galerii Josefa Adamce v Praze 7, Na Špejcharu 3. Výstava bude otevřena v neděli 6., 13. a 20. září od 12 do 14 h a ve středu 9. a 16. září od 16 do 18 h. Na závěr výstavy v neděli 20. září budou vyhlášeny výsledky dětské výtvarné soutěže. JNe

Izák a Rebeka ve Sloupu

Náboženská obec v Novém Boru zve na **cyklus biblických pořadů** ve Sloupu v Čechách.

Pořadem o **Izákovi a Rebece** budou provázet manželé Marie a Petr Truncovi v **Domově duchodců ve Sloupu v Čechách 14. září v 10 hodin.** ER

O husitské době

Dovolujeme si vám nabídnout titul autora Václava Ryneše „**Česká koruna v husitském a pohusitském období**“. Kniha je věnována výročí koncilu v Kostnici, popisuje dějiny a náboženský vývoj v českém a evropském prostředí. Přibližuje kališnictví z hlediska státoprávního vývoje v českých zemích. (52 stran, cena 60 Kč, e-mail: pavel.kana@gmail.com, tel.: 605 565 079). red

Tajemné dálky

Výstava „**Tajemné dálky, symbolismus v českých zemích, 1880–1914**“ je v pražské Národní galerii přístupná veřejnosti až do 27. září.

Expozice v klášteře sv. Anežky České mapuje malbu, sochu, grafiku, kresbu, významná část je věnována také symbolistní knize.

Návštěvníci se mohou těšit na výpůjčku z Musée d'Orsay, kresbu od Alfonse Muchy Propast. Pařížská galerie zapůjčila také rozměrnou malbu Libuše Karla Vítězslava Maška, která tvoří dominantu výstavy. Výstavu od léta doplňují kresby Dlouhý, široký a bystrozraký, Slezský piják a ďábel a akvarel Krakonoš od Hanuše Schwaigera a pastel Erotikon-Loučení Jana Konůpka.

Mytický rozměr expozice podporuje také akvarel Pan a Psyché Maxmiliána Pirnera, Čarodějník Františka Kupky nebo jeho ilustrace Čarodějnice k pohádce Krásná Vasilisa.

Příslušníky naší církve jistě potěší i práce Františka Bílka či Ladislava Šalouna. red

Z EKUMENY

TEOLOGIE S EKOLOGIÍ RUKU V RUCI

V sobotu 15. srpna 2015 se konalo setkání českých a slovenských církví, jejich partnerských organizací a ekologicky smýšlejících křesťanů před pařížským summitem OSN o změně klimatu - Československý den pro klima. Místem konání se stala státní hranice mezi Českou a Slovenskou republikou Vrbovce - Javorník 238.

Nad podobnými otázkami se zamýšleli také účastníci konference Příroda je Boží dar, která proběhla na počátku tohoto roku v Emauzském klášteře a v těchto letních dnech byly nahrávky přednášek na křesťansko-environmentální témata dány k dispozici a jsou ke stažení na webu Ekumenické rady v ČR.

dle webu ERC v ČR

KRIZE NA ÚSTUPU, ALE V DOPROVODU SPOLEČENSKÉ NESNÁŠENLIVOSTI

Ekumenická akademie Praha na svém webu zveřejnila národní monitorovací zprávu České koalice Social Watch o pokroku a nedostacích v boji proti chudobě a za rovnost mužů a žen za rok 2014. Letošní zpráva pokrývá 6 témat: ekonomika, rozvojová problematika, gender, Romové a xenofobní nálady v ČR, zbraně pro problémové země a životní prostředí. Výsledky zprávy nepřinášejí velké povzbuzení, neboť z ní vyplývá, že kolem roku 2014 sice došlo k ukončení ekonomické recese a některé kroky vlády přispěly ke zlepšení sociální situace nejchudších, přesto však roste společenské napětí. Protiromské hnutí se rozšiřuje o antiislamismus a nenávisť k imigrantům. Situaci nezlepšuje ani bouřlivá debata o lidských právech, která má ve skutečnosti jen minimální praktický dopad. Česká republika nadále vyváží zbraně do konfliktních oblastí a většina politiků i veřejnosti se brání uznat naši globální odpovědnost. Stáhnout celou tiskovou zprávu a dozvědět se více lze na:

<http://ekumakad.cz/cz/temata/krize-ustupuje-spolecenska-nesnasenlivost-rose>

VÝTVARNÁ A SOUTĚŽNÍ PŘEHLEDKA PRO DĚTI A MLÁDEŽ V RÁMCI MODLITBY ZA DOMOV 2015

Ekumenická rada církví v České republice spolu s NS MAS vyhláší při příležitosti ekumenické slavnosti Modlitba za domov 2015 výtvarnou soutěžní přehlídku pro děti a mládež pojmenovanou Obrázek pro neznámého kamaráda. Nebylo zadáno soutěžní téma, ale jen motivace: namalovat nebo nakreslit co nejkrásnější obrázek jako pomoc pro kamaráda v nebezpečí a v nouzi. Obrázky lze odevzdávat do 5. října 2015 na adrese ERC v ČR. Autoři oceněných prací budou pozváni k osobní účasti na slavnosti Modlitby za domov 2015. Na internetu také proběhne dražba soutěžních obrázků. Informace o internetové dražbě obrázků a o organizaci, která bude internetovou dražbu realizovat, bude zveřejněna na webu Modlitby za domov. Další informace a pravidla soutěže najdete na webu:

<http://www.ekumenickarada.cz/mzd>

připravila Martina V. Kopecká

